

La tribuna

El gran malestar

La bona política és no donar res per definitiu

JAUME

Bartumeu

«Les solucions als problemes econòmics mai són econòmiques, sinó polítiques». Ho va dir el professor **Fuentes Quintana**, ministre del govern d'**Adolfo Suárez** a Espanya, en un moment que l'economia anava molt malament i la desocupació estava descontrolada, com ara.

És una bona introducció per a reflexionar sobre la situació andorrana actual.

Cada dia em trobo més gent al carrer, a l'Avinguda Meritxell o al carrer Prat de la Creu d'Andorra la Vella, que estan convençuts que la majoria de les decisions polítiques i de les normes que s'adopten sota la majoria de DA estan «fabricades» per afavorir «als altres», als que s'identifiquen amb els rics.

Aquesta percepció s'embrancha amb el recent informe sobre la desigualtat de l'organització internacional no governamental OXFAM,

que també és present a Andorra. Aquest informe porta el títol, ben il·lustratiu, de *Governar amb les elits*. L'informe explica que les enquestes d'OXFAM confirmen aquesta tendència: la majoria de la població arreu d'Europa –estic convençut que també a Andorra– creu que les lleis i normatives actuals estan pensades per beneficiar als rics.

Una enquesta duta a terme a set països (Espanya, Brasil, Índia, Sudàfrica, Regne Unit i Estats Units) ho posa en evidència.

Aquest és l'origen del que el professor italià **Carlo Galli** ha definit com «el malestar de la democràcia» en un llibre que li ha publicat l'editorial Fondo de Cultura Económica.

Segons el professor italià aquest malestar té dos elements: el subjectiu, que es concreta en l'anomenat desencís, la indiferència quotidiana, l'acceptació passiva i resignada; i l'objectiu, que es concreta en el convenciment que les institucions han arribat a una inadequació o incapacitat per donar compliment a les seves promeses, per estar a l'alçada dels objectius proclamats i per assegurar a tothom la mateixa llibertat, els mateixos drets i una dignitat igual.

Em sembla important recollir

que **Galli** ens diu que no hi ha un rebuig «contra» la democràcia, perquè la democràcia com ideal és exigida arreu. Ningú no impugna els fonaments lògics i els valors que representa la democràcia. El que cada dia està en qüestió, es posa en dubte, són les regles i les institucions.

A casa nostra no ens estranya pas que moltes ciutadanes i ciutadans estiguin decebuts per la claudicació de la majoria de DA davant les exigències, contràries a la Constitució, del Copríncep Episcopal a l'hora de retallar el dret del Consell General a regular la despenalització de la interrupció voluntària de la gestació en tres supòsits ben delimitats.

Perquè el greu malestar de la societat andorrana es planteja quan hom s'adona que, al capdavall, el que ens hi juguem és l'abast i la supervivència de l'Estat de dret, democràtic i social proclamat a la Constitució del 1993. Una Constitució bandejada i menystinguda sovint per **Antoni Martí, Jordi Cinca i Ladislau Baró** en els seus aspectes econòmics i socials però que ells mateixos invoquen, emfàticament, quan s'ocupen de defensar el Copríncep Episcopal, digui el que digui.

Recentment l'expresident xilè, **Ricardo Lagos**, ha estat a Espanya i,

des de la seva llarga experiència, ha assenyalat tres condicions per a la bona política: no donar res per definitiu, tenir un bon coneixement del context i ser conscient que la base de la política és la paraula.

ÉS BEN EVIDENT que no donar res per definitiu és incompatible amb aquesta mena de determinisme que defensa el govern d'**Antoni Martí**.

La gent de DA són els de «... les coses són així i no poden ser d'una altra manera: no hi ha alternativa».

El ministre de Finances i el ministre d'Economia i Territori tracen unes polítiques econòmiques pretensament coherents però totalment allunyades de la realitat. Són una mena de faules amb una narració que es vol ben engiponada però que té un sol i gran inconvenient: oblidem la complexitat de les persones i de la situació de les relacions econòmiques exteriors d'Andorra.

Fa dos anys i mig que ho veiem –i que la ciutadania ho pateix– perquè quan s'apliquen les teories dels «millors» (**Cinca, Alcobé i Camp**) xoquen amb la realitat i fan enormes estralls.

Ni **Antoni Martí** ni els seus assessors s'han parat a pensar si la societat andorrana estava en condicions d'assumir-les.

Ho hem vist prou, per exemple, amb la reducció de l'IGI a les estacions d'esquí i la supressió de les proteccions pels arrendataris i l'obsequi al sector financer en forma d'IGI bancari reduït.

Si la política social i econòmica de DA (**Antoni Martí, Jordi Cinca, Ladislau Baró**) es presenta com l'única possible, çhaurem d'acceptar també que només hi ha una sola força política (DA) amb capacitat per implementar-la?

Tecnocràcia –la riota dels «millors»– i partit únic. Aquest és el misatge.

Probablement per això el gran malestar de la ciutadania andorrana va acompanyat per la idea que ens volen ensarronar.

I és ben evident que aquests aprenents de «millors» ho intenten. Però la seva disbauxa –el trist espectacle del cessament dilluns passat de la direcció de la Policia ho ha deixat en evidència– els està tornant on ja eren quan es van abraçar amb **Eusebi Nomen i Carles Enseñat** i els seus patrocinadors: al peu dels cavalls de la dreta econòmica que els va encimbellar i que ara els ensorrarà. ≡

Conseller general i membre del Consell Nacional de Socialdemocràcia i Progrés d'Andorra